

UCHWAŁA Nr III/19/2014
RADY MIASTA SKIERNIEWICE
z dnia 19 grudnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015 oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379, poz. 1072), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z 2013 r. poz. 1563 oraz z 2014 r. poz. 1188) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.) Rada Miasta Skierniewice uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się :

- 1) Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015 w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do uchwały;
- 2) Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015 w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 2 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Skierniewice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2015 roku.

Przewodniczący Rady

Andrzej Melon

Załącznik nr 1
do uchwały Nr III/19/2014
Rady Miasta Skierniewice
z dnia 19 grudnia 2014 r.

**Miejski Program
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
na rok 2015**

Spis treści:

1. Wprowadzenie ..... str. 3
2. Cele Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 r. .... str. 6
3. Sposoby realizacji i wskaźniki osiągnięcia celów ..... str. 7
4. Ewaluacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ..... str. 11
5. Załącznik Nr 1 – katalog kategorii działań i rodzajów czynności przewidzianych do zlecenia podmiotom w ramach realizacji Programu ..... str. 13
6. Załącznik Nr 2 – wysokość wynagrodzeń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych..... str. 18
7. Załącznik Nr 3 – Zestawienie finansowe ..... str. 19

WPROWADZENIE

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok określa lokalną strategię profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu.

Skala uzależnienia od alkoholu wśród dorosłych jest dość trudna do określenia, choćby ze względu na fakt, że leczeniu z powodu uzależnienia poddana jest niewielka liczba osób – do 15% osób uzależnionych. Większość danych wskazuje, że w Polsce jest 3-5 milionów osób nadużywających alkoholu i około 800 tysięcy do miliona uzależnionych. Do tej niechlubnej liczby dodać należy osoby żyjące z osobą uzależnioną lub bezpośrednio pod jej wpływem, których jest co najmniej trzy razy tyle (rodziny alkoholików). Zdaniem ekspertów poważne szkody związane z pićm alkoholu przez dzieci i młodzież występują u około 10–15% populacji w wieku między 15 a 18 rokiem życia, ale rozmiary realnych zagrożeń są znacznie wyższe. W ciągu ostatnich lat zwiększyła się ilość pijącej i upijającej się młodzieży, w szczególności dziewcząt, oraz zmniejszyła ilość abstynentów.

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe):

		W Polsce	W mieście 100 tys. mieszk.	W mieście 25 tys. mieszk.	W gminie 10 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmatronkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	Okolo 1.330 osób: dorosłych i dzieci	Okolo 530 osób: dorosłych i dzieci

Zródło: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wychodząc naprzeciw problemowi spożywania alkoholu przez nieletnich podejmowane są działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży, które mają na celu promowanie trzeźwego stylu życia, nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, odmawiania picia, podwyższenia poczucia własnej wartości, podejmowania decyzji, wytyczania i osiągania celów, spędzania wolnego czasu na trzeźwo. Młodzież, która będzie posiadała takie umiejętności nie będzie miała potrzeby sięgania po różnego rodzaju używki.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych oznacza także podejmowanie wszechstronnych działań ukierunkowanych na osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny

w trosce o zmniejszenie destrukcyjnych skutków nadużywania alkoholu. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują we wszystkich obszarach życia ludzkiego.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych oznacza podejmowanie wszechstronnych działań ukierunkowanych przede wszystkim na osoby młode. Nie powinniśmy zapominać również o osobach uzależnionych od alkoholu i ich rodzinach. Wszystko to w trosce o zmniejszenie destrukcyjnych skutków nadużywania alkoholu. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują we wszystkich obszarach życia ludzkiego.

Są nimi:

1. Uszkodzenia rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży.
2. Niekorzystne społecznie zmiany w strukturze picia napojów alkoholowych (np. spadek wieku inicjacji alkoholowej, wzrost spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież).
3. Samoniszczenie osób uzależnionych od alkoholu (np. degradacja zdrowia fizycznego, życia emocjonalnego i społecznego funkcjonowania).
4. Szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym (np. zaburzenia emocjonalne, schorzenia psychosomatyczne).
5. Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy i bezrobotnych (np. absencja, wypadki, obniżenie wydajności pracy).
6. Naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe (np. przestępczość, przemoc rodzinna, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości).
7. Naruszenia prawa związane z handlem napojami alkoholowymi (np. sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym).

Główne cele i strategie, które powinny stanowić ramy działania samorządów terytorialnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych zostały określone przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012 poz. 1356, z 2013 r. poz. 1563 oraz z 2014 r. poz. 822) Dokumentami, które stanowiły podstawę przy opracowywaniu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych były również Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015 oraz łódzki Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

W szczególności zadania te obejmują:

1. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej problemów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
2. zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

3. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program niniejszy uwzględnia i realizuje powyższe zagadnienia i wyodrębnia 4 grupy zadań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i ochrony przed przemocą w rodzinie:

1. Profilaktyka pierwszego stopnia - zapobieganie problemom alkoholowym i przemocy domowej adresowane do ogółu mieszkańców Skierniewic.
2. Profilaktyka drugiego stopnia - wczesne rozpoznawanie czynników ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych i przemocy domowej oraz oddziaływanie psychoedukacyjne i interwencja kryzysowa dla osób z grupy ryzyka.
3. Pomoc psychologiczna dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej.
4. Profilaktyka trzeciego stopnia (rehabilitacja).

**CELE MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

- I. Zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu.**
- II. Ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne.**
- III. Zapobieganie spożywaniu alkoholu ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.**
- IV. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.**

SPOSOBY REALIZACJI I WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELÓW

Cel I.

Zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu.

Sposób realizacji:

1. zwiększanie dostępności i skuteczności profesjonalnej terapii uzależnień i innych świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych,
2. wprowadzanie działań resocjalizacyjno – opiekuńczych,
3. wspieranie działalności środowisk samopomocowych dla osób uzależnionych,
4. wprowadzanie do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej metod wczesnego diagnozowania zagrożeń zdrowotnych związanych z nadużywaniem alkoholu oraz interwencji motywujących do zmiany zachowania,
5. podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób związanych z profilaktyką i terapią uzależnień,
6. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- I.1. liczba pacjentów (%), którzy po ukończeniu terapii utrzymują abstynencję przez ponad rok,
- I.2. liczba pacjentów (%), u których po ukończeniu terapii utrzymują się pozytywne zmiany w funkcjonowaniu społecznym i osobistym,
- I.3. liczba pacjentów uzależnionych korzystających z programów terapeutycznych,
- I.4. liczba osób uzależnionych zobowiązanych przez sąd do podjęcia leczenia,
- I.5. liczba działających stowarzyszeń abstynenckich oraz grup samopomocowych dla uzależnionych,
- I.6. liczba osób korzystających z różnych form samopomocy,
- I.7. liczba pacjentów po raz pierwszy zgłaszających się na leczenie do placówek odwykowych z podziałem na grupy wiekowe,
- I.8. liczba placówek działających co najmniej 5-6 dni w tygodniu i w godzinach popołudniowo – wieczornych.

Cel II.

Ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne.

Sposób realizacji:

1. prowadzenie terapii członków rodzin osób uzależnionych,
2. prowadzenie terapii osób doświadczających przemocy domowej oraz sprawców przemocy,
3. prowadzenie działań wspierających dla osób uzależnionych i ich rodzin, ofiar i sprawców przemocy,

4. prowadzenie poradnictwa prawno - socjalno - terapeutycznego dla osób z problemem alkoholowym, ich rodzin i ofiar przemocy,
5. prowadzenie specjalistycznych działań konsultacyjno - interwencyjnych dla osób z problemem alkoholowym, ich rodzin i ofiar przemocy,
6. organizowanie i prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej,
7. organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym (świetlice środowiskowe),
8. realizacja programów reintegracji społeczno-zawodowej osób uzależnionych po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego,
9. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- II.1. liczba osób uczestniczących w programach terapii dla członków rodzin osób uzależnionych oraz zajęciach informacyjno-edukacyjnych,
- II.2. liczba osób uczestniczących w programach pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- II.3. liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych i korekcyjnych dla sprawców przemocy,
- II.4. liczba punktów konsultacyjno - interwencyjnych dla osób doznających przemocy w rodzinie, schronisk dla kobiet i dzieci, grup samopomocowych i interwencyjnych oraz terapeutycznych,
- II.5. liczba świetlic środowiskowych dla dzieci z rodzin alkoholowych oraz liczba dzieci korzystających z tej pomocy,
- II.6. liczba osób uzależnionych po ukończeniu terapii korzystających z programów reintegracji zawodowej,
- II.7. liczba osób, które podjęły pracę po ukończonym programie leczenia w ramach aktywizacji zawodowej,
- II.8. liczba osób korzystających z pomocy ośrodków interwencji kryzysowej,
- II.9. liczba osób korzystających z innych form pomocy związanych z realizacją poszczególnych zadań.

Cel III.

Zapobieganie spożywaniu alkoholu ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Sposób realizacji:

1. realizacja programów profilaktycznych na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych oraz programu „Bezpieczna Szkoła w Bezpiecznym Mieście”,
2. prowadzenie świetlic profilaktycznych,
3. tworzenie dodatkowych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży m.in. ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i patologią społeczną ze szczególnym uwzględnieniem zajęć pozalekcyjnych oraz organizowania ferii zimowych i letnich,
4. podnoszenie umiejętności nauczycieli, pedagogów szkolnych i dyrektorów szkół w kierunku budowania nowoczesnych systemów wspomagania ucznia i programów profilaktycznych,
5. wspieranie innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki uzależnień, opracowywanych i realizowanych przez nauczycieli na terenie szkół,
6. szkolenia wybranych grup zawodowych w zakresie problemów dotyczących uzależnień,
7. organizowanie imprez i wspieranie inicjatyw promujących zdrowy styl życia wolny od

- uzależnień, w tym imprez kulturalnych i artystycznych,
- 8. prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 9. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- III.1. liczba osób przeszkolonych w zakresie problemów dotyczących uzależnień,
- III.2. liczba dzieci, młodzieży, rodziców i kadry pedagogicznej uczestniczących w szkolnych programach profilaktycznych,
- III.3. liczba szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych, w których prowadzone są programy profilaktyczne,
- III.4. liczba świetlic profilaktyczno-wychowawczych oraz liczba dzieci uczestniczących w realizowanych przez nie programach,
- III.5. liczba i rodzaj zajęć związanych z tworzeniem dodatkowych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży m.in. ze środowisk zagrożonych alkoholizmem,
- III.6. liczba zorganizowanych imprez promujących zdrowy styl życia, wolny od uzależnień, w tym imprez kulturalnych z liczbą osób w nich uczestniczących,
- III.7. liczba dzieci korzystających z dożywiania w ramach pozalekcyjnych programów opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Cel IV.

Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Sposób realizacji:

- 1. kontrolowanie przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia, w miarę możliwości z przedstawicielami organów porządku publicznego,
- 2. wnioskowanie o wszczęcie postępowania wyjaśniającego celem cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku nie przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
- 3. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- 4. podjęcie działań w kierunku większego zaangażowania lokalnych mediów w celu uzyskania wsparcia społeczeństwa naszego miasta w realizowaniu MPPiRPA
- 5. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- IV.1. liczba wszczętych postępowań wyjaśniających,

- IV.2. liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie,
- IV.3. ilość interwencji policji i straży miejskiej wobec naruszenia warunków sprzedaży alkoholu,
- IV.4. liczba sklepów i lokali gastronomicznych naruszających prawo zabraniające sprzedawania alkoholu nieletnim,
- IV.5. liczba wydanych opinii (postanowień),
- IV.6. liczba prowadzonych postępowań o zobowiązaniu do leczenia odwykowego,
- IV.7. liczba osób skierowanych do biegłych sądowych,
- IV.8. liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie,
- IV.9. liczba wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
- IV.10. liczba osób przyjętych do leczenia w zakładzie leczenia odwykowego na podstawie zobowiązań wydanych przez sąd.

EWALUACJA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ewaluacja służy ocenie skuteczności działań podejmowanych w ramach realizacji Programu. Stanowi również podstawę jego modyfikacji. Ewaluacja jest współczesnym wymogiem realizacji każdego programu profilaktycznego.

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie badań w zakresie:

- pełnego rozpoznania potrzeb populacji osób mających problemy alkoholowe w celu określenia priorytetów działań,
- monitoringu, dostępności, skuteczności, jakości oraz efektywności ekonomicznej różnych kategorii działań,
- monitoringu potrzeb i skuteczności działań profilaktyczno – terapeutycznych wśród dzieci i młodzieży oraz monitoringu szkolnych programów profilaktyki.

Integralną część Programu stanowią:

Załącznik Nr 1: Katalog kategorii działań i rodzajów czynności przewidzianych do zlecenia podmiotom w ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Załącznik Nr 2: Wysokość wynagrodzenia dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniach i pracach Komisji

Załącznik Nr 3: Podział środków na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

**KATALOG KATEGORII DZIAŁAŃ I RODZAJÓW CZYNNOŚCI
PRZEWIDZIANYCH DO ZLECANIA PODMIOTOM W RAMACH REALIZACJI
MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
W 2014 ROKU**

Lp.	KATEGORIA DZIAŁAŃ	RODZAJ CZYNNOŚCI	PODMIOT REALIZUJĄCY
I.	Terapia osób uzależnionych od alkoholu	1. Sesja psychoterapii indywidualnej 2. Sesja psychoterapii grupowej 3. Sesja psychoterapii rodzinnej 4. Porada diagnostyczna 5. Porada terapeutyczna 6. Diagnoza psychologiczna 7. Osobiste plany terapii 8. Grupowa sesja edukacyjno - motywacyjna 9. Hospitalizacja krótkoterminowa 10. Ambulatoryjne leczenie alkoholowych zespołów abstyntenckich	- zakłady opieki zdrowotnej - organizacje pozarządowe
II	Terapia członków rodzin osób uzależnionych	1. Sesja psychoterapii indywidualnej 2. Sesja psychoterapii grupowej 3. Sesja psychoterapii rodzinnej 4. Porada diagnostyczna 5. Porada terapeutyczna 6. Diagnoza psychologiczna 7. Osobiste plany terapii 8. Grupowa sesja edukacyjno - motywacyjna	- zakłady opieki zdrowotnej - organizacje pozarządowe
III	Terapia osób doświadczających przemocy domowej oraz sprawców przemocy	1. Sesja psychoterapii indywidualnej 2. Sesja psychoterapii grupowej 3. Sesja psychoterapii rodzinnej 4. Porada diagnostyczna 5. Porada terapeutyczna 6. Diagnoza psychologiczna	- zakłady opieki zdrowotnej - organizacje pozarządowe
IV	Profilaktyczna działalność informacyjno - edukacyjna	1. Organizowanie i prowadzenie działalności profilaktycznej dla dorosłych 2. Lokalne kampanie informacyjno-edukacyjne związane z problematyką uzależnień, kierowane na określone grupy społeczne 3. Badania związane z rozpowszechnieniem problemów	- Urząd Miasta Skierniewice - jednostki organizacyjne miasta, szczególnie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i placówki oświatowe - Miejska Komisja

		wynikających z używania alkoholu 4. Organizowanie i udział w sympozjach, seminariach, konferencjach, poświęconych tematyce uzależnień, przeciwdziałania uzależnieniom 5. Informatory, broszury, ulotki, plakaty	Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - zakłady opieki zdrowotnej - organizacje pozarządowe - lokalne media
V	Szkolenia wybranych grup zawodowych z zakresu problemów uzależnień	1. Wykład, warsztat, seminarium 2. Informatory, broszury, ulotki, plakaty	- Urząd Miasta Skierniewice - zakłady opieki zdrowotnej - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - firmy i instytucje szkoleniowe
VI	Działania wspierające dla osób uzależnionych i ich rodzin, ofiar i sprawców przemocy	1. Gotowość do prowadzenia działalności w zakresie wsparcia osób z problemem alkoholowym oraz ich rodzin - grupy samopomocowe 2. Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego 3. Prowadzenie grup wsparcia 4. Prowadzenie zajęć informacyjno-edukacyjnych 5. Organizacja czasu wolnego 6. Organizowanie imprez okolicznościowych	- organizacje pozarządowe - placówki oświatowe - Urząd Miasta Skierniewice - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Sąd Rejonowy - Komenda Miejska Policji
VII	Poradnictwo prawno - socjalno – terapeutyczne dla osób z problemem używania alkoholu i ich rodzin i ofiar przemocy	1. Porada prawno - socjalna 2. Porada pierwszego kontaktu	- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe
VIII	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób związanych z profilaktyką i terapią uzależnień	1. Szkolenia 2. Warsztaty 3. Wykłady	- Urząd Miasta Skierniewice - firmy i instytucje szkoleniowe
IX	Organizowanie i prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej, hosteli	1. Zapewnienie tymczasowego miejsca pobytu 2. Pomoc socjalna 3. Porady prawne 4. Porady pierwszego kontaktu 5. Sesje terapii indywidualnej 6. Sesje terapii grupowej 7. Sesje terapii rodzinnej	- organizacje pozarządowe - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - Urząd Miasta Skierniewice

		8. Zajęcia edukacyjne dotyczące przemocy 9. Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci (ofiar przemocy) 10. Interwencja Kryzysowa	
X	Organizowanie i prowadzenie świetlic środowiskowych dla dzieci m.in. z rodzin z problemem alkoholowym	1. Pomoc w rozwiązywaniu kryzysów szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych 2. Zajęcia korekcyjne, kompensacyjne 3. Pomoc w nauce 4. Dożywianie 5. Organizacja czasu wolnego, rozwój zainteresowań 6. Stała praca z rodziną dziecka oraz ośrodkiem pomocy społecznej, szkołą, sądem	- Urząd Miasta Skierniewice - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - placówki oświatowe - organizacje pozarządowe - kuratorzy sądowi - Sąd Rejonowy
XI	Realizacja programów aktywizacji zawodowej osób uzależnionych, bezrobotnych, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego	1. Prowadzenie zajęć motywacyjno-edukacyjnych pomagających w starcie zawodowym 2. Szkolenia w zakresie reorientacji zawodowej	- Urząd Miasta Skierniewice - organizacje - pozarządowe - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - Powiatowy Urząd Pracy
XII	Realizacja programów reintegracji społecznej dla osób uzależnionych, organizacja Centrów Integracji Społecznej	Prowadzenie zajęć motywacyjno-edukacyjnych ułatwiających readaptację społeczną.	- Urząd Miasta Skierniewice - organizacje pozarządowe - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - Powiatowy Urząd Pracy
XIII	Realizacja programów profilaktycznych na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych	1. Wykłady, warsztaty 2. Spotkania grupowe realizowane na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych oraz w formach wyjazdowych	- placówki oświatowe - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Skierniewice
XIV	Prowadzenie świetlic profilaktycznych	1. Zajęcia rozwijające zainteresowania i zdolności 2. Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze 3. Porady pierwszego kontaktu 4. Porady i działania socjalno-prawne 5. Imprezy dla dzieci i młodzieży 6. Sesje edukacyjne i dydaktyczne	- placówki oświatowe - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Skierniewice
XV	Tworzenie dodatkowych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, m.in. ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i patologią społeczną.	1. Prowadzenie zajęć plastycznych, teatralnych, komputerowych, turystycznych, sportowych, etc. 2. Program „Bezpieczna ulica” 3. Organizowanie wyjazdów, rajdów, turniejów, imprez 4. Bieżące utrzymanie placów zabaw, naprawy, aktualizacja certyfikatów 5. Realizacja zajęć sportowych ze	- placówki oświatowe - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Skierniewice - Jednostki organizacyjne Miasta

		szczególnym uwzględnieniem boisk powstałych w ramach projektu „Moje Boisko - Orlik 2012”	
XVI	Podnoszenie umiejętności wychowawczych nauczycieli i dyrektorów szkół w kierunku budowania nowoczesnych systemów wspomagania ucznia i programów profilaktycznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykłady, warsztaty, treningi, szkolenia 2. Konferencje, sympozja, seminaria, 3. Informatory, broszury i inne publikacje 	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - firmy i instytucje szkoleniowe - Urząd Miasta Skierniewice
XVI I	Wspieranie innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki uzależnień opracowywanych i realizowanych przez nauczycieli na terenie szkół	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykłady, szkolenia, warsztaty 2. Materiały dydaktyczne i edukacyjne 3. Diagnoza i monitoring 	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - firmy i instytucje szkoleniowe - Urząd Miasta Skierniewice - Kuratorium Oświaty
XVI II	Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrolowanie przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia, w miarę możliwości z przedstawicielami organów porządku publicznego, 2. Wnioskowanie o wszczęcie postępowania wyjaśniającego celem cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku nie przestrzegania zasad obrotu tymi napojami, 3. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, 4. Podjęcie działań w kierunku większego zaangażowania lokalnych mediów w celu uzyskania wsparcia społeczeństwa naszego miasta w realizowaniu MPPiRPA 5. Wspomaganie działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez zapewnienie odpowiednich warunków do właściwego wykonywania jej zadań – zabezpieczenie lokalu/siedziby Komisji i obsługę administracyjną jej działalności 	<ul style="list-style-type: none"> - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Urząd Miasta Skierniewice - Straż Miejska - Komenda Miejska Policji

XIX	Wdrażanie i wspieranie innowacyjnych programów profilaktycznych skierowanych do szerokiego kręgu lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży	Realizacja projektu „Bezpieczna Szkoła w Bezpiecznym Mieście”: seminaria, szkolenia, wykłady, warsztaty, spektakle i programy profilaktyczne, kampanie edukacyjne o zasięgu lokalnym i krajowym, organizacja Festiwalu Muzyka „Ku Górze”	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Skierniewice - placówki oświatowe - organizacje pozarządowe - PSSE - Komenda Miejska Policji - Kuratorium Oświaty - Miejska Komisja Rozwiązywania Problem Alkoholowych - osoby fizyczne i prawne służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych
XX	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej o którym mowa w art.4 ust.1 pkt 7 ustawy z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. DZ.U. z 2012 poz. 1356, z 2013 r. poz. 1563 oraz z 2014 r. poz. 822)	Organizacja centrów integracji społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowy Urząd Pracy - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - Urząd Miasta Skierniewice

Załącznik Nr 2**1. Wysokość wynagrodzenia dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniach i pracach Komisji.**

Wynagrodzenie Komisji ustala się na kwotę:

- 300 zł (słownie: trzysta złotych) brutto miesięcznie dla członka Komisji. Za każdą nieobecność członka w posiedzeniu Komisji potrąca się kwotę 75 zł (słownie: siedemdziesiąt pięć złotych) brutto. Wynagrodzenie za dany miesiąc obliczane na podstawie list obecności jest wypłacane do 10 dnia następnego miesiąca.
- 600 zł (słownie: sześćset złotych) brutto miesięcznie dla przewodniczącego i sekretarza Komisji. Za każdą nieobecność przewodniczącego i sekretarza w posiedzeniu Komisji potrąca się kwotę 150,00 zł (słownie: sto pięćdziesiąt złotych) brutto. Wynagrodzenie za dany miesiąc obliczane na podstawie list obecności jest wypłacane do 10 dnia następnego miesiąca.

Załącznik nr 3

Zestawienie finansowe

Podział środków finansowych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Kwota
Dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych: fundacje i stowarzyszenia	520.000 zł
Wynagrodzenie członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	36.000 zł
Wynagrodzenia psychologa i psychiatry wykonujących badania i wydających opinie o stopniu uzależnienia od alkoholu oraz inne wydatki z tytułu zawartych umów o dzieło i umów-zleceń m.in. z tytułu organizacji wycieczki zimowego i letniego, inne.	60.000 zł
Działania profilaktyczne skierowane do mieszkańców miasta – audycje profilaktyczne, artykuły w mediach, programy profilaktyczne, imprezy integracyjne, organizacja wycieczki dzieci i młodzieży, organizacja zajęć pozalekcyjnych, zabezpieczenie lokalu/siedziby Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i obsługa administracyjna jej działalności, koszty postępowań sądowych o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego i inne.	369.000 zł
Zakup nagród dla uczestników konkursów poświęconych profilaktyce uzależnień, wyposażenie placówek oświatowych w sprzęt do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych, zakup fachowych wydawnictw i inne.	15.000 zł
RAZEM	1 000.000 zł,

Kwoty w poszczególnych częściach składowych zestawienia finansowego w wyniku zaistniałych potrzeb mogą zostać przesunięte.

Załącznik nr 2
do uchwały Nr III/19/2014
Rady Miasta Skierniewice
z dnia 19 grudnia 2014 r.

**Miejski Program
Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2015**

WPROWADZENIE

Narkomania jest zjawiskiem ogólnoświatowym. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie i staje się poważnym problemem społecznym. Jest dużym ryzykiem dla zdrowia psychicznego i fizycznego, poza tym wiąże się z problemami społecznymi takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, prostytutka czy bezdomność. Narkomania generuje również zachowania kryminalne.

Zjawisko to jest jednym z poważniejszych zagrożeń dla dzieci i młodzieży, tym groźniejsze, że dokonujące się zmiany społeczno-ekonomiczne sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie środków psychoaktywnych. Problem ten staje się współcześnie coraz bardziej dostrzegalny w szkołach, klubach czy innych ogólnodostępnych miejscach gdzie w sposób anonimowy można łatwo sprzedać czy zażyć narkotyki.

Zażywanie środków psychoaktywnych jest silnie związane z relacjami rodzinnymi, z wykluczeniem ze środowiska rówieśników czy ze zjawiskiem przemocy. Dlatego wydaje się, że najbardziej efektywnym sposobem zwalczania i zapobiegania narkomanii są działania kompleksowe. Począwszy od szkół wspieranych przez rodziny i inne środowiska, które mają wpływ na wychowanie, poprzez służbę zdrowia, policję po media. Dlatego tak istotną rolę w zapobieganiu narkomanii odgrywa profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży, rodziców oraz nauczycieli. Poszerzając wiedzę na temat narkomanii, rozpoznawania i ograniczania zagrożeń, kształtowania u dzieci i młodzieży zdrowych wartości, zachowań i postaw można umiejętnie zapobiegać problemom używania środków psychoaktywnych.

Dodatkowym zagrożeniem dla młodzieży w ostatnich czasach było pojawienie się na rynku tzw. „dopalaczy”, które stanowią ogromne zagrożenie ponieważ nie jest znany ich skład chemiczny, co może grozić ciężkimi skutkami zdrowotnymi. Należy położyć szczególnie duży nacisk na profilaktykę i przekazywanie wiedzy o negatywnych skutkach używania „dopalaczy” wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015 został opracowany zgodnie z treścią ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, która umożliwia realizację działań profilaktycznych, jak i zaradczych na szczeblu gminnym. Ustawodawca wskazał zarówno zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, jak i środki na realizację tych zadań. Dokumentami, który stanowiły podstawę przy opracowywaniu Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015 były Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2015 i łódzki Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2015.

Miejski Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015 jest kontynuacją zadań realizowanych w 2014 roku. Jego realizatorem jest Urząd Miasta w Skierniewicach przy współudziale:

1. Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Skierniewicach,
2. Placówek oświatowych z terenu Miasta Skierniewice,
3. Organizacji pozarządowych, którym zlecane są zadania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

INFORMACJA O PROBLEMIE NARKOMANII W SKIERNIEWICACH

W latach ubiegłych przeprowadzane były wśród uczniów oraz nauczycieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu miasta Skierniewice, ankiety dotyczące zjawiska narkomanii, które wykazały, że narkomania jest ważnym problemem społecznym.

Skala dostępności narkotyków wśród młodzieży jest oceniana jako znaczna. Mimo to większość nauczycieli nie miała do czynienia w szkole ze zjawiskiem narkomanii, a niemal $\frac{3}{4}$ z nich pozytywnie ocenia realizowane w szkołach działania profilaktyczne. Jednocześnie ponad połowa nauczycieli uważa, że młodzież ma niewystarczającą wiedzę w tym zakresie. Dlatego, też problemy wynikające z używania środków psychoaktywnych wymagają ciągłej nauki na temat przyczyn i skutków sięgania po nie. Tylko wtedy, gdy młodzież nauczy się rozumieć siebie i motywy swego postępowania, nauczy się brać za swoje decyzje odpowiedzialność, można będzie mówić o skutecznych strategiach profilaktycznych. Profilaktyka zawsze przynosi najlepsze efekty wtedy, gdy jest oparta na współpracy rodziny, szkoły i całego społeczeństwa. Dlatego w roku 2015 należy w dalszym ciągu kontynuować programy profilaktyczne dla uczniów oraz szkolenia dla nauczycieli w zakresie problemów związanych z zachowaniami ryzykownymi uczniów, realizować spotkania informacyjno – edukacyjne dla rodziców, realizować programy psychoprofilaktyczne integralne z zajęciami sportowymi czy kulturalnymi dla młodzieży, prowadzić medialny system informacji o zagrożeniach związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i działaniach podejmowanych na terenie miasta w zakresie problemów uzależnień oraz kontynuować współpracę z organizacjami pozarządowymi, lokalnymi mediami i policją w zakresie profilaktyki narkotykowej wśród dzieci i młodzieży.

Zadania zawarte w niniejszym Programie zostały dostosowane do potrzeb i braków, które ujawniły badania przeprowadzone w latach ubiegłych.

ZADANIA I CELE

I. Zapobieganie używania substancji psychoaktywnych szczególnie wśród dzieci i młodzieży

Sposób realizacji

1. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród dzieci, młodzieży, rodziców, wychowawców w szczególności poprzez:
  - wdrażanie programów edukacyjnych wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych;
  - działalność profilaktyczno - edukacyjną skierowaną do rodziców, nauczycieli, wychowawców;
  - prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki dotyczącej szkodliwości używania środków psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej;
  - organizowanie dla uczniów konkursów tematycznych promujących zdrowy styl życia;
  - organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych rozwijających zainteresowania i umiejętności kluczowe uczniów.
2. wspieranie organizacji konkursów, spotkań, konferencji i seminariów o charakterze międzyszkolnym, imprez i inicjatyw promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień, w tym imprez kulturalnych i artystycznych;
3. organizacja V edycji Miejskiego Programu Profilaktycznego „Bezpieczna Szkoła w Bezpiecznym Mieście”.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba dzieci, młodzieży, rodziców i kadry nauczycielskiej uczestniczących w szkolnych i międzyszkolnych programach profilaktycznych;
- liczba szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych, w których prowadzone są programy profilaktyczne;
- liczba i rodzaj zajęć i form spędzania wolnego czasu, związanych z problematyką profilaktyki uzależnień i promujących zdrowy styl życia;
- ilość zorganizowanych imprez (konkursów, spotkań, konferencji, seminariów) promujących zdrowy styl życia, w tym imprez kulturalnych zorganizowanych w ramach Programu „Bezpieczna Szkoła w Bezpiecznym Mieście”.

II. Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych uzależnieniem lub szkodliwym używaniem substancji psychoaktywnych

Sposób realizacji:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób

- używających środków psychoaktywnych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy używania środków psychoaktywnych pomocy psychologicznej, społecznej i prawnej;
  3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
  4. pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowaniem ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba działających stowarzyszeń, poradni oraz grup wsparcia dla osób uzależnionych;
- liczba osób korzystających z różnych form pomocy;
- liczba ulotek, szkoleń i akcji edukacyjnych informujących o szkodliwości używania substancji psychoaktywnych i związanych z profilaktyką uzależnień;
- liczba akcji zorganizowanych w celu integracji osób uzależnionych ze środowiskiem lokalnym;
- liczba porad, spotkań i interwencji osób związanych z pomocą społeczną na rzecz osób uzależnionych.

III. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Sposób realizacji:

1. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, których działalność służy rozwiązywaniu problemów narkomanii;
2. dofinansowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe oraz inne instytucje w zakresie kompleksowych działań terapeutycznych dla osób uzależnionych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba konsultacji i spotkań z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi dotycząca możliwości rozpowszechniania profilaktyki uzależnień szczególnie wśród dzieci i młodzieży;
- liczba osób przeszkolonych w zakresie problemów dotyczących uzależnień;
- liczba osób korzystających z pomocy różnego rodzaju instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, których działania nakierowane są na pomoc osobom uzależnionym i profilaktykę uzależnień.

ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015 są środki finansowe pochodzące z dochodów Miasta Skierniewice i są ujęte w planie budżetu Miasta na rok 2015 w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.

W 2015 r. na wydatki związane z realizacją Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii planuje się kwotę: 25 000 zł.